

Nr 115.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1925 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfälligt löneförbättring under budgetåret 1925—1926 för viss personal inom den civila statsförvaltningen jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i den till riksdagen den 2 januari 1925 avlätna propositionen, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1925—1926 föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, för beredande av tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen under sistnämnda tid beräkna erforderliga anslag under vederbörande huvudtitlar, har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 13 mars 1925 avlåten proposition (nr 300), under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden samma dag, föreslagit riksdagen att

dels medgiva,

att tillfällig löneförbättring må under budgetåret 1925—1926 utgå vid vissa befattningar å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen enligt två bilagda tabeller rörande tillfällig löneförbättring för vissa grupper av befattningshavare å ordinarie stat; dock

att beträffande befattningshavare å gammal stat, med undantag av den i den med II betecknade tabellen upptagna, å äldre stat kvarstående auditören vid flottans station i Karlskrona, tillfällig löneförbättring må utgå endast, därest Kungl. Maj:t prövar skäligt tillägga vederbörande sådan förmån, och med belopp som av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bestämmes;

att vissa befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, vilka icke äro uppförda å ordinarie stat, må under budgetåret 1925—1926 åtnjuta tillfällig löneförbättring enligt vad Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, departementschefen i statsrådsprotokollet därutinnan angivit, bestämmer;

dels till tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen för budgetåret 1924—1925 såsom extra förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	kronor	4,000
» fjärde »	»	12,000
» femte »	»	610,000
» sjätte »	»	9,000
» åttonde »	»	1,950,000
» nionde »	»	164,000
» tionde »	»	61,000

dels ock förklara, att kostnaderna för ifrågavarande löneförbättring, i vad den avser personal, såväl ordinarie som extra, hos statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. och flottans pensionskassa, skola utgå av medel, av vilka dessa anstalters omkostnader i övrigt bestridas.

Denna proposition har för förberedande behandling remitterats till statsutskottet, såvitt densamma ankommer på utskottets handläggning.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren (nr 267) av herrar *C. I. Asplund* och *E. Jonsson* samt den andra inom andra kammaren (nr 426) av herr *J. Grapenson*, däruti hemställts, att riksdagen utöver den i Kungl. Maj:ts proposition nr 200 föreslagna tillfälliga löneförbättringen för lärare vid rikets allmänna läroverk m. fl. undervisningsanstalter räkenskapsåret 1925—1926 ville bevilja ordinarie, extra ordinarie och vikarierande lärare vid allmänna läroverk och seminarier i Norr- och Västerbottens län samt folkskoleinspektörer i samma län kallortstillägg till ett belopp av *kr. 50 i kallortsklass I, kr. 100 i kallortsklass II, kr. 165 i kallortsklass III, kr. 250 i kallortsklass IV, och kr. 375 i kallortsklass V*, att utbetalas enligt av Kungl. Maj:t utfärdade bestämmelser, samt

att under åttonde huvudtiteln, utöver av Kungl. Maj:t äskade extra förslagsanslag, för bestridande av här föreslagna kallortstillägg anvisas kronor 20,000 eller det närmare bestämda belopp, vartill kallortstilläggen belöpa sig efter av utskottet verkställd beräkning.

Beträffande de av motionärerna till stöd för deras framställningar anförda skälen får utskottet hänvisa till herrar Asplunds och Jonssons ovannämnda motion.

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag om beredande av tillfällig löneförbättring åt befattningshavarna vid oreglerade verk för den intill år 1914 inträdda prisstégringen ansluter sig i stort sett till de för närvarande tillämpade grunderna. I fråga om vissa grupper av befattningshavare nämligen

lärare vid de allmänna läroverken och med dem jämförlig personal föreslås emellertid ändrade grunder för den tillfälliga löneförbättringen.

I skrivelse till Kungl. Maj:t (nr 253) hade nämligen 1924 års riksdag anhallit, att Kungl. Maj:t måtte efter verkställd utredning taga under övervägande möjligheterna att, för den händelse en definitiv lönereglering för lärarna vid de allmänna läroverken och annan med dem jämförlig personal icke inom den närmaste tiden kunde genomföras, bereda ökad tillfällig löneförbättring åt nämnda personal samt för 1925 års riksdag framlägga det förslag i ämnet, vartill utredningen kunde giva anledning. På grundval av med anledning av riksdagens ifrågavarande skrivelse företagen utredning har Kungl. Maj:t nu för riksdagen framlagt förslag i ämnet. Förslaget innebär i huvudsak genomförande av en dyrortsgruppering beträffande ifrågavarande personal samt beredande på grundval härav av ökad tillfällig löneförbättring för densamma.

Vad sålunda av Kungl. Maj:t föreslagits har utskottet ansett sig böra tillstyrka, liksom utskottet ej funnit något att erinra mot de av departementschefen angivna grunderna beträffande tillfällig löneförbättring åt extra och vikarierande lärare.

Motionsvis har yrkats införande av kallortstillägg för lärarpersonalen i Norrbottens och Västerbottens län. Motionärernas förslag, som innebär genomförande av en för ifrågavarande personal ny och dessutom i och för sig omtvistad löneprincip, synes utskottet vara ägnat att föregripa blivande definitiv lönereglering och på grund härav böra först i samband med en dylik tagas under slutlig omprövning. Utskottet har alltså icke ansett sig kunna tillstyrka det av motionärerna framförda förslaget.

Mot vad som från Kungl. Maj:ts sida föreslagits i fråga om tillfällig löneförbättring för övrig personal inom den civila statsförvaltningen, har utskottet i huvudsak icke funnit anledning till erinran. Emellertid synes föreståndaren för rasbiologiska institutet, vilken icke inbegripits i den av Kungl. Maj:t föreslagna och av riksdagen numera i huvudsaklig enlighet härmed beslutade löneregleringen för befattningshavare vid rikets universitet och karolinska mediko-kirurgiska institutet, alltså böra komma i åtnjutande av tillfällig löneförbättring med ett belopp av 1,000 kronor, därav 700 kronor skola anses utgöra lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar. Härjämte har utskottet velat uttala sin anslutning till vad departementschefen anført i fråga om den tillfälliga löneförbättringen för fattigvårdskonsulenter, nämligen att genom beviljande av en löneförbättring med 1,000 kronor, ställning icke får anses hava tagits till frågan, huruvida avlöningen till fattigvårdskonsulenter vid en framtida lönereglering bör ställas i viss relation till folkskolinspektörernas avlöningsförmåner.

Utskottet hemställer alltså

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt med avslag å ovannämnda av herrar Asp-

lund och Jonsson samt herr Grapenson väckta motioner, må

I) medgiva,

att tillfällig löneförbättring må med ovan angivna tillägg beträffande föreståndaren för rasbiologiska institutet under budgetåret 1925—1926 utgå vid vissa befattningar å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen enligt i statsrådsprotokollet över finansärenden den 13 mars 1925 angivna tabeller (Tabell I och II); dock

att beträffande befattningshavare å gammal stat, med undantag av den i tabell II upptagna, å äldre stat kvarstående auditören vid flottans station i Karlskrona, tillfällig löneförbättring må utgå endast, därest Kungl. Maj:t prövar skäligt tillägga vederbörande sådan förmån, och med belopp som av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bestämmes;

att vissa befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, vilka icke äro uppförda å ordinarie stat, må under budgetåret 1925—1926 åtnjuta tillfällig löneförbättring enligt vad Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, Kungl. Maj:t därutinnan angivit, bestämmer;

II) till tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen för budgetåret 1925—1926 såsom extra förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	kronor	4,000
» fjärde »	»	12,000
» femte »	»	610,000
» sjätte »	»	9,000
» åttonde »	»	1,951,000
» tionde »	»	61,000

Stockholm den 22 maj 1925.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Oscar Olsson, J. L. Widell, C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist, C. I. Asplund, E. J. G. Rosén, A. R. Rooth, G. Kobb, C. Johansson* i Hälsingborg, *J. B. Johansson* i Fredrikslund och *C. A. Carlsson* i Gävle.

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, A. Wiklund, S. Bengtsson* i Norup, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *A. Å. Törnkvist* i Karlskrona, *P. M. Olsson* i Blädinge, *B. F:son Holmgren, O. Nilsson* i Örebro, *S. Persson* i Fritorp, *E. G. E. Eriksson* i Stockholm och *P. C. Jonsson* i Eskilstuna.

Reservation

av herrar *O. Bergqvist*, *C. I. Asplund* och *E. J. G. Rosén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Kungl. Maj:t — — — — vikarierande lärare.

Motionsvis har — — — — Västerbottens län. Utskottet har funnit de av motionärerna i detta avseende anförda skälen behjärtansvärda. Då förslaget jämväl anknyter sig till lärarelönekommitténs betänkande av 1924, torde ett bifall till detsamma ej kunna befaras komma att föregripa en blivande definitiv lönereglering för nu ifrågavarande personal. Utskottet får därför tillstyrka bifall till de i motionerna I: 267 och II: 426 gjorda yrkandena.

Mot vad — — — — folkskolinspektörernas avlöningsförmåner.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt ovannämnda av herrar Asplund och Jonsson samt herr Grapenson väckta motioner, må

I) — — — — —

II) — — — — —

III) a) besluta att för budgetåret 1925—1926 skall till ordinarie, extra ordinarie och vikarierande lärare vid allmänna läroverk och seminarier i Norrbottens och Västerbottens län samt folkskolinspektörer i samma län utgå kallortstillägg med följande belopp, nämligen i kallortsklass I: 50 kronor, i kallortsklass II: 100 kronor, i kallortsklass III: 160 kronor, i kallortsklass IV: 250 kronor och i kallortsklass V: 375 kronor;

b) för sistnämnda ändamål för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 20,000 kronor.
